

Plats och tid Stadshuset, KS-rummet kl 13:00-

Beslutande ledamöter
Tomas Zander, C, ordförande
Kennert Georgsson, S
Staffan Larsson, C
Jan Erics, M

Övriga närvarande
Linda Hedlund, sekreterare
Kristin Bertilius, projektledare
Viktoria Nilsson, miljöingenjör, BEAB

Justerare Staffan Larsson

Justeringsplats och tid Kommunledningsförvaltningen 2022-11-22

Underskrifter

Sekreterare

Linda Hedlund

Ordförande

Tomas Zander

Justerare

Staffan Larsson

ANSLAGSBEVIS – anslås på kommunens digitala anslagstavla www.borgholm.se

Protokollet anslås

Datum då anslaget sätts upp 2022-22-25

Datum då anslaget tas ned

2022-12-16

Förvaringsplats för protokollet Kommunledningsförvaltningen

Innehållsförteckning:

§ 8 Åtgärdsprogram för vatten 2022-2027	3 - 4
§ 9 BEAB:s miljöarbete	5 - 6
§ 10 Kommunens vattenarbete	7

Justerandes sign

[Handwritten signature]

Utdragsbestyrkande

[Handwritten signature]

§ 8

Åtgärdsprogram för vatten 2022-2027

Slutsats

Miljö- och hållbarhetsberedningen föreslår

att vattenförvaltningens mål läggs in som mätbara mål i kommunens uppföljningsarbete

att åtgärderna i åtgärdsprogram för vatten 2022-2027 kommuniceras tydligt internt och externt för bättre genomslag i kommunens ordinarie arbete

Ärendebeskrivning

Åtgärdsprogrammet för vatten 2022-2027 i enlighet med EU:s vattendirektiv har under året fastställts av regeringen efter överklaganden. Det innehåller ett antal åtgärder som bland annat alla kommuner ska genomföra och har att förhålla sig till. Kommunerna ansvarar för att vattnen i kommunen ska nå den enligt EU-direktivet fastställda norm för vattenkvalitet. Kommunen ska årligen återrapportera sina åtgärder enligt direktivet till Vattenmyndigheten.

Beslutsunderlag

Utdrag ur Vattenförvaltningens Åtgärdsprogram 2022-2027 antaget 2022

Bedömning

De åtgärder som görs i Borgholms kommun är inte tillräckliga om man gör en rimlig tolkning av åtgärdsprogrammet. Åtgärder enligt åtgärdsprogrammet ska återrapporteras till Vattenmyndigheten/regeringen, men det finns inga tydligt angivna sanktioner för kommuner som inte levererar. Åtgärderna är till stor del av karaktären myndighetsutövning. Det handlar om miljötillsyn, skydd av dricksvatten, fysisk planering enligt Plan- och bygglagen och VA-planering inklusive dagvatten. Åtgärderna har ingen angiven finansiering, vilket kan förklaras av att de utgörs av just myndighetsutövning. Att det handlar om myndighetsutövning kan också förklara varför sanktioner saknas. I grunderna för myndighetsutövningen finns redan lagstiftning som understödjer åtgärderna.

Det tydligaste i åtgärdsprogrammet är målsättningen. Målen är dessutom mätbara. Det betyder att ett relativt enkelt sätt att få mera fokus på åtgärdsprogrammet för vatten är att lägga in målen som uppföljningsbara och mätbara mål i kommunens ordinarie uppföljningsarbete, vilket i praktiken innebär att lägga in vattenförvaltningens mål i StratSys.

Konsekvensanalys

De åtgärder som kommunerna förväntas göra i enlighet med åtgärdsprogrammet är inte finansierade. Åtgärderna borde inarbetas bättre i det lagstadgade arbete som kommunen redan gör inom de områden som åtgärdsprogrammets åtgärder berör.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Det förutsätter att åtgärdsprogrammet blir mera känt bland tjänstepersoner och politiker i kommunen.

Dagens sammanträde

Kommunens projektledare för vatten gick igenom de åtgärder som kommunen ska göra i enlighet med åtgärdsprogrammet. Beredningen diskuterade med utgångspunkten att åtgärdsprogrammet är tämligen okänt bland såväl tjänstemän som politiker. En viktig åtgärd är alltså att göra programmet och dess krav mera känt.

Beslut skickas till
Kommunfullmäktige

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

§ 9

BEAB:s miljöarbete

Dagens sammanträde

BEAB:s miljöingenjör berättade om BEAB:s miljöarbete. BEAB har ett mångfasetterat miljöarbete, men huvudsakligt fokus är vatten.

BEAB äger även mindre arealer skogsmark. På delar av den marken, där skogen torkat bort så avverkning var nödvändig, har man med hjälp av länsstyrelsen anlagt ytor som ska gynna pollinatörer.

BEAB ska enligt ett styrelsebeslut att vara fossilfritt 2030. En arbetsgrupp har tillsatts för att driva detta beslut som ett projekt. Projektet behandlar flera olika teman, till exempel återvinning av uttjänta produkter, laddinfrastruktur och att så snart det är tekniskt möjligt byta även tyngre fordon mot elfordon.

Det mesta miljöarbetet handlar dock om vatten. BEAB:s uppdrag att tillhandahålla dricksvatten är omfattande. Borgholms kommun växer mycket på somrarna, och då måste kommunen tillhandahålla dricksvatten till mångdubbelt fler än under vinterhalvåret. Att öka tillgången på vatten av god kvalitet är målet med miljöarbetet. Bland de större projekt som pågår eller gjorts i närtid berördes:

En våtmark har anlagts i Lindby, längs Lindbykanalen. Det var detta objekt som miljö- och hållbarhetsberedningen besökte på försommaren innan åtgärden genomförts. En drönarfilm av arbetet med våtmarken visades. Man kommer att pumpa och infiltrera vatten, men ännu har det inte kunnat göras eftersom det fortfarande är torrt efter sommaren.

Hornsjön är Ölands enda sjö, som fyller en viktig funktion även som källa till dricksvatten. Det är en kalksjö som i ett normaltillstånd ska ha klart vatten, men nu är sikt djupet max 10 cm. Problemet är/ har varit tillförsel av kommunalt avloppsvatten, men även vatten från enskilda avlopp, dikade våtmarker och jordbruk. Ett flertal åtgärder syftar till att återställa Hornsjön.

Vedborm träsk var en sjö som sänktes redan på 1800-talet. Den är en källa till brunfärgning av Hornsjöns vatten då den läcker när torvmarken är torr (det är ett generellt problem med dikade torvmarker – att de läcker när de torkar ut helt). BEAB har ansökt om att få återväta marken för att hindra läckage. Målet är att stoppa tillflödet till Hornsjön av organiskt material. Tillstandsprocessen är dock komplicerad då den även omfattar dikningsföretag, som alltså påverkas av ett eventuellt tillstånd att återväta.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Utloppet från Hornsjön, Ålkistan, har också åtgärdats. Där har en fisk/faunapassage anlagts som gör det möjligt för vattenlevande organismer att vandra fritt mellan Östersjön och Hornsjön.

Vid Hornsjöns inlopp finns sedan gammalt ett försök till kvävefälla som inte fungerar så bra. Olika idéer testas för att få den att fungera bättre.

Förutom vattenbrist ger den torka som drabbat Öland senare år även höga nitrathalter i vattnet. Det beror på att det finns så mycket dikad torvmark. Torv bryts ner när den torkar, och när sen regnet kommer så följer nitratet med ut i vattendragen. Vattensituationen inför 2023 är allvarlig. Nivåerna är de lägsta sedan 1994 i flera täkter just nu.

Justerandes sign

Ultdragsbestyrkande

§ 10

Kommunens vattenarbete

Slutsats

Miljö- och hållbarhetsberedningen betonar värdet av att förbättra kommunikationen med markägare och andra medborgare om vikten av att hålla kvar vatten på land och värdet av naturliga processer på ett lättbegripligt sätt

Dagens sammanträde

Kommunens vattenprojektledare redogjorde kort för **pågående och avslutade projekt:**

Dels Långbromosse där arbete pågår och Amunds mosse där arbetet är mer eller mindre avslutat.

Beviljade projekt och projekt som det sökts medel för:

Medel har sökts för att göra en kartläggning av kommunal mark där man skulle kunna göra meningsfulla vattenåtgärder.

Åtgärder i Egbykanalen. Projektet skulle beröra 20 markägare. Dessa fick ett brev med enkla frågor om intresse för att vara delaktiga i ett eventuellt projekt. 9 svarade, och av dessa var 4 positiva och 5 negativa. Om medel erhålls skulle det dock vara möjligt att genomföra åtgärder i samverkan med de markägare som är positiva.

Det finns uppenbarligen en förtroendekris mot kommunen. Ovanstående projekttid är bara ett av flertalet exempel på det. Markägare är misstänksamma när åtgärder föreslås av kommunen. Man tror att det inte bara kan vara vattenhållande åtgärder. Kommunen måste ha en dold agenda eller någon annan vinnig av sin insats. Här krävs bättre kommunikation! Kommunen måste marknadsföra fördelarna med att till exempel dämna för att hålla kvar vattnet längre högre upp i systemet.

Beslut skickas till
Kommunfullmäktige

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande